

Medicina social

El Patronat de malalts psíquics *

per

SALVADOR VIVES

No pas mogut per un impuls propi i personal, sinó per complir un precepte reglamentari, em trobo ara ací, havent de llegir un treball en la solemnitat d'aquesta sessió inaugural de curs de la nostra Societat Catalana de Psiquiatria i Neurologia.

Es, doncs, en compliment d'un deure—deure que declaro gratíssim—que ocupo avui aquesta tribuna, tot i reconèixer que la vostra atenció i la vostra cortesia, a les quals sincerament m'encomano, són mereixedores d'esplets més brillants que els que puguin sortir de la meva ploma humil.

Sense pretensió de fer l'exègesi del que representen les sessions inaugurals de les nostres entitats científiques, em figuro que elles són, més que cap altra cosa, festes instituïdes amb el propòsit de crear i mantenir contacte amb els organismes públics i amb les corporacions de tota mena que floreixen en una societat ben estructurada. D'aquest contacte han de nèixer aquells subtils vincles de correlació social que són ornament d'un poble de civilització afinada, on tot el primari detona com una estridència de mal gust.

Si aquest és el caràcter que tenen els actes inaugurals de curs, no em semblaria escaient ni adequat glossar una qüestió estrictament, secament científica. La felicitat circumstància d'honorar-nos amb la seva presència moltes persones no dedicades al conreu de la psiquiatria, m'ha semblat que feia avinent desenvolupar un tema d'assistència als malalts mentals, però d'una modalitat d'assistència que reclama i exigeix per damunt de tot la col·laboració de tota mena d'elements socials. Em refereixo al Patronat de malalts psíquics.

* Discurs llegit en la sessió inaugural de curs de la Societat Catalana de Psiquiatria i Neurologia, celebrada el dia 17 de gener de 1932.

Es una institució que ha arrelat en altres països i de la qual s'ha parlat ja diverses vegades a casa nostra. El Patronat de malalts psíquics ha estat objecte d'estudi en les sessions de la nostra Societat; n'és aconsellada també la seva creació en les Ponències d'Higiene Mental i d'Assistència Psiquiàtrica que el Sindicat de Metges de Catalunya ha elaborat complimentant un honorós encàrrec de la Generalitat de Catalunya. Vol dir això que no pretenc pas fer una aportació personal al tema ni descobrir-ne un aspecte insospitat o inèdit, sinó solament mirar de palesar la indefugible necessitat del Patronat de malalts psíquics.

En el text d'un document titulat "Memòria sobre l'estat i funcionament del Manicomi de Salt durant l'any 1917", que elevarem al Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya com a Director Facultatiu que érem del referit Manicomi, dèiem el que segueix, a propòsit dels Patronats de malalts psíquics: "Entrem ara a examinar un dels problemes que inquieten sovint el Director d'un Asil d'alienats de beneficència. Ens referim als alienats guarits o bé suficientment alleujats perquè llur sortida del Manicomi pugui ésser aconsellada i que es troben sols i sense recursos, o bé que, tenint família, aquesta no pot o no vol auxiliar-los. La major part d'ells no poden procurar-se treball, tant a causa del seu estat de feblesa física, com per la desconfiança de què són objecte; a més, els alcohòlics abandonats a ells mateixos reprenen els costums d'abans i molts cauen en la més negra misèria.

"Sense treball i sense els mitjans de procurar-se'n, els convalescents d'alienació mental són víctimes de recidives per manca d'ajut de la societat. Davant d'això, sovint el metge psiquiatra dubta en donar d'alta malalts convalescents privats